

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2020

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului
de lege pentru modificarea unor acte normative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

ION CHICU

Contrasemnează:

Ministrul agriculturii,
dezvoltării regionale
și mediului

Ion Perju

Ministrul justiției

Fadei Nagacevski

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr.

AVIZ
asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 351 din 28 iulie 2020) de către domnul Nicolae Ciubuc, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Proiectul de lege prevede modificări la art. 33 alin. (2) din Legea nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura și art. 405 alin. (1) și (2) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (în continuare – *Cod contravențional*), prin care Inspectoratului pentru Protecția Mediului i se atribuie dreptul de a verifica documentația persoanelor fizice și juridice privind proveniența peștelui și altor organisme acvatice în caz de transportare sau comercializare, de a soluționa și aplica sancțiuni în cazul constatării contravențiilor prevăzute la art. 114 alin. (3) din Codul contravențional.

Potrivit notei informative, încălcarea regulilor de transportare și comercializare a produselor pescuitului și altor produse acvatice se constată și se examinează de către colaboratorii Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, care monitorizează doar calitatea produselor respective. Însă proveniența acestora nu este verificată de nimeni. Proiectul de lege vine să contribuie la excluderea fenomenului pescuitului ilegal și braconajului piscicol în obiectivele acvatice naturale de pe teritoriul Republicii Moldova și să permită conjugarea eforturilor colaboratorilor Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și Inspectoratului pentru Protecția Mediului de a desfășura acțiuni comune în domeniul securității mediului ambiant, la restabilirea resurselor piscicole.

Astfel, în prezent, potrivit art. 414 din Codul contravențional, competența de constatare și examinare a contravențiilor de la art. 114 alin. (3) din Codul contravențional aparține Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, iar de la art. 114 alin. (1), (2), (4) și (5) – Inspectoratului pentru Protecția Mediului.

În acest sens, remarcăm că, în cazul în care Inspectoratul pentru Protecția Mediului va avea competența de constatare și examinare a contravenției prevăzute la art. 114 alin. (3), ar putea exista riscul unui conflict de competență între doi agenți constatatatori, deoarece în proiectul de lege nu este clar delimitată competența acestora.

Aceste modificări sunt de natură să admită riscul unei sancționări multiple pentru aceeași încălcare. În condițiile în care nu este posibilă verificarea actelor de constatare de către alte autorități cu aceeași competență materială, se concludă asupra posibilității sporite a examinării și soluționării uneia și aceleiași contravenții prin actele diferitor autorități. Subsecvent, se poate ajunge nu doar la soluții contrare, ci și la aplicarea repetată a pedepselor, adică la încălcarea

dreptului de a nu fi urmărit, judecat și pedepsit de mai mult ori pentru aceeași faptă (*non bis in idem*).

Principiul *non bis in idem* este garantat prin ansamblul prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În acest sens, art. 4 alin. 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale reglementează că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat.

Similar, art. 14 alin. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice prevede că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit din pricina unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări.

În același sens, Curtea Constituțională a stabilit că principiul statuat la art. 21 din Constituția Republicii Moldova – asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar – pe lângă alte drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă. Principiul în cauză presupune că cel care prin conduita sa a ignorat ordinea de drept va răspunde o singură dată pentru fapta ilicită, pentru o încălcare a legii se va aplica o singură sancțiune juridică. Acest principiu constituțional se aplică nu numai în cauzele penale, dar și în cauzele contravenționale, precum și în orice altă formă de răspundere juridică din aceeași materie de drept (Hotărârea Curții Constituționale nr. 26/2010, §5).

Caracterul penal al contravenției este stabilit expres și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza *Ziliberg c. Moldovei* (Hotărârea CtEDO din 1 februarie 2005, §34), astfel încât art. 6 din Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale este direct aplicabil speței.

Totodată, Curtea Constituțională a apreciat că dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă (*non bis in idem*) este un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept (Hotărârea Curții Constituționale nr. 26/2010, §3).

Art. 380 alin. (1) din Codul contravențional, de asemenea, stabilește că nimeni nu poate fi urmărit sau sancționat de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Menționăm că, potrivit art. 265 și art. 400 alin. (1) din Codul contravențional, constituie contravenție acțiunile persoanelor fizice sau juridice privind achiziționarea, păstrarea, transportul, comercializarea mărfurilor, produselor ori a materiei prime fără dovada originii și a provenienței lor, dacă dispunerea de o asemenea dovadă este obligatorie conform legii, iar competența de constatare și examinare a faptelor respective aparține poliției.

Totodată, potrivit art. 399 alin. (2) din Codul contravențional, agentul constator poate constata contravenții ale căror constatare, soluționare și sancționare sunt atribuite competenței unor alte organe. În aceste cazuri, agentul va remite organelor respective procesele-verbale de constatare a contravențiilor.

Astfel, în temeiul prevederilor art. 399 alin. (2) din Codul contravențional, coroborate cu drepturile prevăzute la art. 28 din Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și art. 33 alin. (2) din Legea nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, persoanele abilitate cu funcții de control din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului sunt în drept să constate și să întocmească procese-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la art. 114 alin. (3) și art. 265 din Codul contravențional, depistate în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, cu remiterea ulterioară a procesului-verbal și a materialelor acumulate organului competent să soluționeze cazul și să aplice sancțiunea.

Or, pentru atingerea finalităților invocate de autor în nota informativă, sunt în egală măsură importante activitățile de depistare, colectare a probelor și întocmire a procesului-verbal și cele privind soluționarea cazului și emiterea deciziei de aplicare a sancțiunii.

Așadar, cadrul legal existent nu îngrădește în drepturi Inspectoratul pentru Protecția Mediului să depisteze și să documenteze contravențiile prevăzute la art. 114 alin. (3) din Codul contravențional, cu remiterea ulterioară a procesului-verbal Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor pentru soluționare și emiterea deciziei de aplicare a sancțiunii.

Complementar, menționăm că la etapa comercializării este dificil să se identifice dacă produsele de piscicultură provin din bazine piscicole artificiale sau din obiective acvatice naturale, inclusiv din râurile Nistru și Prut, deoarece sunt populate, în mare parte, de aceleași specii de pești.

Având în vedere cele expuse, inițiativa legislativă în cauză nu poate fi susținută în formularea actuală.

Referitor la respectarea normelor de tehnică legislativă, menționăm că la sursa de publicare a Legii nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, cuvintele „Monitorul Oficial” vor fi succedate de cuvintele „al Republicii Moldova”.

La art. II pct. 1, la propunerea de substituie a referinței la art. 114 alin. (1), (2), (4) și (5) cu art. 114 alin. (1)-(5), se va utiliza termenul „textul”, și nu „cuvintele” (obiecție similară și la art. II pct. 2).

La textul „art. 114, alin. (3)” de la art. II pct. 2, virgula se va exclude.

Potrivit art. 56 alin. (1) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. La art. III din proiectul de lege este indicat că legea în cauză intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În acest context, este

necesar ca în nota informativă să se demonstreze că noile prevederi întrunesc condițiile art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În același timp, nota informativă urmează a fi întocmită conform modelului indicat în anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.